

4. ÇUKUROVA ULUSLARARASI BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR KONGRESİ

21-23 ŞUBAT 2020 / ADANA

EDİTÖRLER

DR. ÖĞR. ÜYESİ AHMET KARDAŞLAR
MERVE KIDIRYÜZ

ISBN
978-625-7954-93-8

KONGRE ÖZET KİTABI

4. ÇUKUROVA ULUSLARARASI BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR KONGRESİ

21-23 ŞUBAT 2020 / ADANA

Editörler
DR. ÖĞR. ÜYESİ AHMET KARDAŞLAR
MERVE KIDIRYÜZ

Institute Of Economic Development And Social Researches Publications® (The Licence Number of Publicator: 2014/31220)
TR: +90 342 606 06 75
E posta: kongreiksad@gmail.com
www.iksad.com
www.iksadkongre.org

Bu kitabın tüm hakları İKSAD'a aittir. İzinsiz kopyalanamaz ve çoğaltılamaz.
Kitapta bulunan eserlerin yasal ve etik sorumluluğu yazarlara aittir.
İksad Publications - 2019©

Yayın Tarihi : 06.03.2020

ISBN :978-625-7954-93-8

ZEYTİN AĞACI BUDAMA ARTIK POTANSİYELİNİN HESAPLANMASINA YÖNELİK KATSAYININ BELİRLENMESİ

DETERMINATION OF THE COEFFICIENT FOR THE CALCULATION OF OLIVE TREE PRUNING POTENTIAL

Prof. Dr. Gıyasettin ÇİÇEK

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Prof. Dr. Sarp Korkut SÜMER

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Prof. Dr. Cem Ömer EGESEL

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Doç. Dr. Sait Muharrem SAY

Çukurova Üniversitesi

Doç. Dr. Arda AYDIN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Bu bildiri, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi destekli "FBA-2018-2796" Numaralı ve "Güney Marmara Bölgesi Zeytin Çeşitlerinde Budama Artık Katsayılarının ve Potansiyelinin Belirlenmesi" başlıklı Yüksek Lisans Tez projesi verileri kullanılarak hazırlanmıştır.

ÖZET

Dünyada önemli zeytin üreticilerinden biri olan Türkiye, dünya zeytin üretiminin %8,98'ini, gerçekleştirmektedir. Zeytin, ülke ekonomisine katkısı açısından ciddi bir öneme sahiptir ve ülkemiz tarım ekonomisinde en önemli on ürün içerisinde yer almaktadır. Zeytin bahçelerinde budama işlemleri sonucu her yıl büyük miktarlarda biyokütle materyali ortaya çıkmaktadır. Bu artıkların bir kısmı evlerde yakacak olarak, bir kısmı parçalama makinaları yardımı ile parçalanarak toprağa karıştırılmakta ve büyük bir kısmı ise herhangi bir şekilde değerlendirilmeden yakılarak yok edilmektedir. Zeytin budama artığı üzerine yapılan çalışmalar incelendiğinde, ülkelere, bölgelere göre farklı budama artığı değerleri elde edildiği görülmektedir. Ülkemizde ise zeytin ağaçlarının budanması sonucu elde edilen artık miktarına yönelik herhangi bir çalışma ve belirlenmiş bir katsayı bulunmamaktadır.

Bu araştırmada Güney Marmara Kalkınma Bölgesi kapsamında bulunan Çanakkale ve Balıkesir illerinde yetiştirilen zeytin çeşitlerinde, budama artık katsayılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada çeşitlere yönelik budama kütle miktarları dikkate alınarak belirlenen katsayılar ile bölgenin zeytin tarımı kaynaklı budama artık ve enerji potansiyeli de belirlenmiştir. Çalışmada ayrıca biyokütleye konu olan söz konusu artıkların değerlendirilme olanakları araştırılmış, araştırma

sonucunda elde edilen katsayılar farklı ülkelerde ve bölgelerde elde edilen değerlerle karşılaştırılmış, Türkiye geneline uyarlanabilirliği de değerlendirilmiştir.

Çalışma, Güney Marmara Bölgesi'nde yaygın olarak yetiştirilen Ayvalık, Gemlik ve bazı çiftçiler tarafından tercih edilen Domat zeytin çeşitlerinde, gençlik devresinde (0-25 yıl), verim devresinde (25-50 yıl) ve yaşlılık devresinde (50 yıl üstü) olan bahçelerde tesadüf parselleri deneme desenine göre belirlenmiş 5'er ağaçta yapılmıştır. Budama makasları ve testereleri ile yapılan çalışmalar sonucunda elde edilen budama artıkları tartılarak, budama artık miktarları saptanmıştır. Yapılan çalışmalar sonucunda zeytinde 33,62±9,19 kg ağaç-1.yıl-1 budama artık katsayısı değeri bulunmuştur. Bu değerden yararlanarak zeytinliklerin birim alanının 102602,26 MJ ha-1.yıl-1, Türkiye'nin ise 53,15 PJ budama artığı kaynaklı enerji potansiyeline sahip olduğu belirlenmiştir. Çeşit ve yaşa göre budama artık miktarları arasındaki farklar dikkate alınarak yapılan değerlendirmede, bu faktörlerin istatistiksel olarak önemli olmadığı saptanmıştır. Yapılan değerlendirmelerde, belirlenen katsayının Türkiye geneli için kullanılabilir olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Zeytin, Budama artığı, katsayı

ABSTRACT

Turkey, one of the important olive producers in the world, is carrying out the 8.98% of world olive production. Olive has a significant importance in terms of its contribution to the national economy and is among the ten most important agricultural products in our country. As a result of pruning operations in olive orchards, large amounts of biomass material are produced each year. Some of these residues are burned in houses, some of them are shredded with machines and mixed into the soil and most of them are destroyed without being evaluated in any way. In this study, it was aimed to determine the pruning residual coefficients of olive varieties grown in Çanakkale and Balıkesir provinces within the scope of South Marmara Development Region. In this study, the possibilities of evaluating these residues were also investigated. The coefficients obtained from the survey results were compared with values obtained in different countries and regions, and availability for Turkey's determination coefficients were also evaluated. The study was carried out in Ayvalık, Gemlik and Domat olive varieties which are widely grown in the South Marmara Region, in the youth cycle (0-25 years), yield cycle (25-50 years) and old age cycle (over 50 years). The experiments were carried out by determining 5 trees for each age and variety according to the randomized plot design. Pruning residues obtained using pruning shears. The coefficient for the determination of pruning residues of olive trees was calculated as 33.62 ± 9.19 kg tree-1st year-1. Using this value, it was calculated that the pruning residual energy value for the unit area of olive groves was 102602.26 MJ ha-1st year-1. This value was determined to be 53.15 PJ for Turkey. Considering the differences between the amount of pruning residues according to variety and age, it was found that these factors were not statistically significant. It concluded that, to determine the potential of the olive pruning in Turkey, this coefficient can be used.

Key words: Olive, pruning residue, coefficient